Zorgpad levenseinde - checklist

Doelstelling Zorgpad

De stervensfase herkennen, zodat de zorg aangepast wordt aan deze fase van het leven .

Herkennen dat iemand stervende is - bewoner kan nog een week/weken leven

- Slaapt overdag meer dan hij/zij wakker is
- Verminderde eetlust - niet langer geïnteresseerd in eten
- Drinkt onvoldoende

Stilvallen van niet-vitale organen - bewoner kan nog een dag/dagen leven

- Verminderd bewustzijn
- Spitse neus
- Luidruchtige ademhaling
- Koud aanvoelende extremiteiten, tenen en/of vingers, aanwezigheid van lijkvlekken. De persoon heeft het zelf niet koud en kan rusteloos zijn doordat hij het net te warm heeft
- Doodsreutel, onvermogen om slijm op te hoesten
- Toenemende desoriëntatie

Stilvallen van vitale organen - naderende dood - bewoner kan nog uur/uren leven

- In coma: volledig verlies van bewustzijn.
- Pulsus filiformis = draadvormige pols (nauwelijks voelbare pols)
- Ademhaling wordt ‘oppervlakkig’ (Cheyne-Stokes ademhaling)

Bron: integraal overgenomen uit ‘PACE Steps to success Programma, Stapsgewijs naar kwaliteitsvolle palliatieve zorg in uw WZC, informatiepakket 2019.’ Sheila Payne et al.

Datum: ……/……/……

Naam bewoner: ……

Huisarts (naam + GSM): ……

Naasten op de hoogte van de aanvang stervensfase Ja / Neen

Naam van de te verwittigen naaste bij overlijden + telefoonnummer + relatie met de bewoner:

……

……

……

……

Verwittigen bij overlijden: altijd / enkel overdag tussen ….……..u. en ….……..u.

Wensen naasten te helpen bij het opbaren? Ja / neen

Wensen i.v.m. het opbaren (kledij, juwelen, make-up, foto, tekst, enz.)

……

……

……

……

Gegevens begrafenisondernemer: ……

1. Aandachtspunten en afspraken bij de start van de levenseindezorg

Naasten

- Mogelijkheid aanbieden om te waken
  - o Extra bed
  - o Waakkoffer
  - o Aanbieden maaltijden, koffie, …
- Spiritueel ondersteuner verwittigen: Ja / Neen
  Wie ……Datum: ……/……/……
  Afscheidsritueel? Welk: ……..……
  ……..……..
- Folder ‘Levenseindezorg / stervensfase’ aangeboden: Ja / Neen

Arts

- Duidelijke therapiebeperking in het dossier? Datum : ……/……/……
  DNR (of CBT) code: ……
- Welke behandelingen kunnen gestaakt worden:
  - o Medicatie aangepast Ja / Neen
  - o Routine wisselhouding Stop / Verder zetten
  - o Pols/bloeddruk/temperatuur Stop / Verder zetten

o Bloedonderzoek	Stop / Verder zetten
o Glycemie	Stop / Verder zetten
o Kunstmatig vocht	Stop / Verder zetten
o Kunstmatige voeding	Stop / Verder zetten

- Pijn en symptomen onder controle – gebruik van pijnschalen
- Welke symptomen kunnen verwacht worden bij deze bewoner (bv. pijn, misselijkheid, braken, enz.)……

  ……..……..

- Zijn er staande orders i.v.m. behandeling pijn- en andere symptomen:

  Ja / Neen

  Medicatie i.v.m. staande orders: (pijn)medicatie (evt. medicatie palliatieve sedatie) voldoende voorhanden: Ja / Neen

……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……

2. Zorg aanpassen aan stervensproces

Start Levenseindezorg besproken met het team: Ja / neen

Referentiepersoon palliatieve zorg betrokken bij de zorg: Ja / neen

Verantwoordelijke van de afdeling (voor deze bewoner):

……

Aandachtspunten

- Pijn en symptoomcontrole: wat zijn mogelijke symptomen? Controle om de 2 uur (zie verpleegdossier):

	Aanwezig
o Pijn	Ja / Neen
Gebruikte pijnschaal ...	
o Rusteloosheid	Ja / Neen
o Misselijkheid	Ja / Neen
o Braken	Ja / Neen
o Kortademigheid	Ja / Neen
o Spierschokken	Ja / Neen
o Hinderlijke slijmvorming	Ja / Neen
o Slikproblemen	Ja / Neen
o Angst	Ja / Neen
o Urine-incontinentie	Ja / Neen
o Faeces-incontinentie	Ja / Neen
o Obstipatie	Ja / Neen

- Aanbieden van aangepaste en gewenste voeding
- Mondzorg – Betrek evt de familie en geef voldoende uitleg
- Sensorische input: muziek, geuren, voorlezen, …
- Ondersteuning familie: regelmatig binnengaan, communicatie, aanbieden van eten en drinken
- Spirituele ondersteuning nodig? Ja / Neen

Onmiddellijk na het overlijden

- Familie en naasten opvangen.
- Huisarts inlichten.
- Mogelijkheid geven aan medebewoners en team om afscheid te nemen.
- Begrafenisondernemer inlichten.

3. Nazorg

Naasten

- Begeleiden naar de kamer, condoleren
- Begroeten op de kamer: Ja / Neen

  Overledene blijft op de kamer tot: ……/……/……
- Kaartje met deelneming: Ja / Neen
- Uitnodigen tot de herdenkingsplechtigheid: Ja / Neen
- Datum nazorggesprek ...
- Schriftelijk evaluatiedocument opsturen: Ja / Neen

Medebewoners

- Begroeten op de kamer: Ja / Neen - Wie?
- Deelnemen aan de afscheidsplechtigheid? Ja / Neen

  Zo ja, wie?…….....

Team

- Herdenkingshoekje: kaarsje, foto, bloemen.
  Verantwoordelijke: …….....
- Begroeten op de kamer: Ja / Neen
- Deelnemen aan de afscheidsplechtigheid? Ja / Neen

  Zo ja, wie?…….....
- Debriefing - evaluatie (zie document ‘evaluatie’ Pace): Ja / Neen

  Datum: ……/……/……

Bronnen:

- Zorgpad stervensfase. WZC De Wingerd - Leuven. Woonzorgnet Dijleland.
- PACE Steps to success Programma, Stapsgewijs naar kwaliteitsvolle palliatieve zorg in uw WZC, informatiepakket 2019. Sheila Payne et al.

Dit document kwam tot stand binnen een specifiek project van Expertisecentrum Dementie Paradox en Palliatieve zorg Gent-Eeklo waarbij verschillende praktische tools werden ontwikkeld.

We stimuleren eenieder om de inhoud van dit document te gebruiken, weliswaar met correcte bronvermelding: ‘Project tijdig opstarten van palliatieve zorg in het woonzorgcentrum (voor mensen met dementie)’, 2020, ECD Paradox, Palliatieve Zorg Gent-Eeklo.

palliatieve zorg Gent-Eeklo

Paradox expertisecentrum dementie